

Making Biblical Scholarship Accessible

This document was supplied for free educational purposes. Unless it is in the public domain, it may not be sold for profit or hosted on a webserver without the permission of the copyright holder.

If you find it of help to you and would like to support the ministry of Theology on the Web, please consider using the links below:

https://www.buymeacoffee.com/theology

https://patreon.com/theologyontheweb

PayPal

https://paypal.me/robbradshaw

A table of contents for *Honeycomb* can be found here:

https://biblicalstudies.org.uk/articles honeycomb.php

How Can the Church Prevent the Breakdown of the Fragmenting Cambodian Family?

Glenn MILES

What is a family?

The Cambodian view of the family differs from that of typical Western conservative Protestants. The latter have regarded the "nuclear" family—typically with three or four members—as the traditional model. But this view owes more to European culture than to the Bible, and is far from what is "normal" in most cultures, including Cambodia.

In Bible times Hebrew families were grouped together in houses. An interdependent Hebrew household was made up of between fifty and one hundred people. These were in turn united through marriage, kinship, and adoption to form clans. Several clans constituted a tribe, and the confederation of tribes made up Israel. According to this model, the family was not just a social unit but also an economic and political one. Marriages were arranged and a "bride price" paid to seal the covenant. Whole households, including children, worked together on the land. This pattern has much in common with the extended families found in rural Cambodia today.

¹Gen 34:1; 1 Sam 18:25; Lev 27.

In this context marriage is usually arranged, and a covenant is made not just between individuals, but also between families. Where parents are loving and concerned for their children's welfare, arranged marriages can result in a successful union of dynasties. They are also a strong reminder that two families are being brought together, not just two individuals. strengthen the bonds within the community, and economic ties further reinforce the relationship.

What causes family breakdown in Cambodia?

Problems may arise within this model if parents of a bride and groom make decisions for their children without any regard for their opinions or needs, such as choosing a partner on purely financial grounds. Another unhealthy model in Cambodia is the dominant patriarchal marriage, in which men become abusive towards their wives and children, and rarely if ever consult them in decisions that affect them. Domestic violence is common in Cambodia.

Political ideologies, too, sometimes wage war against the family unit. For example, during the Pol Pot era the family rice pot was broken as a symbol that the new regime would do away with the need for the family. Everything was supposed to be provided by the Angkar (the new regime), which even arranged marriages. Children were expected to speak out against their parents if they were going "against the Angkar." Many children became the soldiers who enforced the rules; such a role reversal violated the traditions of respect for the elders.

Cambodian culture still contains many fatalistic attitudes. Men still blame their wives if the family is poor, and feel that this can justify their desertion.

a society where people's belief structures—in Cambodia's case Buddhism, animism, and communism—have been challenged and left a vacuum, people may turn to materialism as the answer. Money becomes a god. "If only I had enough money everything would be OK," people think. So in some "middle-class" families both parents work long and late, and see very little of their families or each other. Relationships become frail and break down.

What is God's concern for families in Cambodian society?

What would God have us promote or discourage, protect or challenge, in the area of family life? Scripture does not always present a rosy picture of the family. We read of fratricide, rape, incest, adultery, and murder—as well as love and loyalty—both within households and beyond them.

Nevertheless, the "family" can be a relationship and an institution in which God's grace is experienced and where people can find nurture and healing. It is a place where they can grow as persons in their individuality, in their social relations, and in their relationship with God.² However, like any special relationship and institution, "the family" can become perverted by sin, with people being disloyal, competing for power, and neglecting responsibilities. Sadly, some churches have at times misinterpreted Scripture in an attempt to justify such wrong behavior.

As mentioned earlier, the Old Testament gives us the model of the extended family. This was not just a social but also an economic and political unit. In the New Testament we see marriage as a covenant relationship, characterized by mutual submission, respect, and service. Thomas Aquinas³ described how children are made in part in the image of their parents, and therefore naturally belong to and are valued by them. But they are also made in the image of God, and belong to and are valued by Him. He compares Christ's sacrificial love for his church in Ephesians 5 to a father's love, in order to reinforce the long-term commitment of fathers and husbands to their children and wives.

Yet the family in the New Testament is seen not just in terms of kinship and marriage, but also as the community of believers. Paul describes the church as a family. The New Testament church met in households, where fellow believers were to be welcomed like relatives. Those baptized, according to Paul,

²Stephen C. Barton, "Towards a Theology of the Family," Crucible Board for Social Responsibility (Jan-Mar 1993): 4-12.

³S. Pope, The Evolution of Altruism and the Ordering of Love (Washington, D.C.: Georgetown University, 1994).

have been adopted by God.⁴ Their siblings are other Christians. Their inheritance is the community of believers.⁵

In a culture where the family was more important than all other relationships, the New Testament church was to reach out to the Gentiles, to the unlovely, and even to enemies. Clapp suggests, "Paradoxically, a family is enriched when it is de-centred." The Christian family is therefore not a safe haven from the world, but rather a powerful witness to the world. Even vulnerable families need to learn the responsibility and joy of reaching out in hospitality, rather than fearfully withdrawing into a "bunker" type of self-preservation mentality, which has been so common in the Cambodian environment of thirty years of war.

Jesus himself reinforced the importance of the community of believers on various occasions. He emphasized his relationship with his heavenly Father over his parents, and he described the disciples as his "mother and brothers" over his own family. Later he says that those who love father or mother more than they love him are not worthy of him.9

This is not to denigrate the family. In a country where the father of many children is absent because of Pol Pot, civil war, abandonment, HIV/AIDS, or simply excessive work demands, we need to encourage men to take their responsibility for their wives and children seriously. God sent angels to ensure that Joseph took his responsibility in fathering Jesus seriously and did not abandon Mary as he might have done. God went to some trouble to make sure there was no risk of the breakdown of the marriage of Joseph and Mary, thus ensuring that there were two parents.

⁴Rom 8:15–17, Gal 3:26–4:6.

⁵Mark 10:28–31.

⁶Ronald Clapp, Families at the Crossroads: Beyond Traditional Roles and Modern Options (Downers Grove: Intervarsity, 1993).

⁷Luke 2:41–52.

⁸Mark 3:34–35.

⁹Matt 10:37.

How can the church support the family?

Parenting in Scripture occurs in the context of marriage. This does not mean that in ministry we ignore those who are parenting outside a marriage, but it does mean that we value the relationship between parenting and marriage within the church. The church also needs to find ways to stop men from drifting away from families and parenthood. Cambodian men need to understand that if their families are poor it is not their wives' fault. There is no room for fatalism in the church, and the church needs to challenge such assumptions. Cambodian men also must understand the importance of faithfulness to their wives and families, and avoid promiscuity.

Supporting parents is vital. There needs to be encouragement of parental responsibilities towards children and the development of a caring community around them. "God himself trusted His own Son to humankind as a vulnerable child, requiring that Son to be nurtured by a frail but able family and community, symbolically provid[ing] a model of trust and responsibility..."

In the Old Testament, although children were entirely subject to the authority of the head of the household and counted legally as his property, "there was much greater concern with the responsibility of the father for his children than with his rights over them." The shema, the Hebrew confession of faith, was to be impressed on children "when you sit at home, when you walk along the road, when you lie down and when you get up." Parental responsibility to teach children the truth about God and godly living was vital. In Proverbs 6:20 children are encouraged to keep their father's commands and not to forsake their mother's teaching. Proverbs 22:6 talks about the responsibility of parents to create a

¹⁰Viva Network, "The Oxford Statement" (Oxford: Oxford Centre for Mission Studies, and Viva Network, Jan 6–10, 1997).

¹¹Chris J. W. Wright, God's People in God's Land (Cumbria, U.K.: Paternoster, 1997), 239. See Deut 21:18-21; 21:16; 2 Ki 14:5-6.

desire for spiritual things in children from a young age. 12 Men in the church can and should provide role models for children.

In the early church children were encouraged to obey their parents. There is no surprise about this. It reflects one of the Ten Commandments Moses received. However, parents were then encouraged to "bring children up in the discipline and instruction of the Lord," and fathers were encouraged not to "exasperate your children, lest they lose heart." Since Paul's letters were to be read aloud to the whole churches to which they were sent, the fact that he addressed parents and children in them is significant. First, he assumes that children belong to the community of the church and that they would be present when his letters were read. Second, he encourages mutual responsibilities on parents and children. This challenges the common assumption at that time that the parental role carried with it unlimited authority over the children of the family.

Although parenting does require sacrifice, "loving your neighbor as yourself" is key. 14 "Love as equal regard" provides a balance between modern individualism and the more traditional ethics of extreme duty and self-sacrifice. This understanding of love is especially important for those Cambodian mothers and wives who have "disproportionately carried the burden of enacting self-sacrificial models of Christian love."

While children can most benefit from growing up in a twoparent family, this is not always possible. Both the Old and New Testaments mention responsibility to orphans and the fatherless. Being an orphan in ancient times meant being deprived of support, losing legal standing, and becoming vulnerable to those who would exploit the weak. God is seen as the defender of the fatherless, 15 and the covenant community is encouraged to practice similar

¹²Deut 6:4-9.

¹³Eph 6:1-4; Col 3:21.

¹⁴Don Browning, "Christian Ethics and the Family Debate: An Overview," virtual International Journal of Practical Theology: 1999 [www2.uchicago.edu/divinity/family/].

¹⁵Deut 10:18.

compassion.¹⁶ The same was true of the early church, where a "pure and faultless" religion was exemplified by those who "look after orphans and widows."¹⁷

The difficulty for the Cambodian church today is that there are many children who do not fit neatly into the two-parent family structure. Children may have been separated from one or both parents through war, disaster, accident, or the ill health of a parent. In the past there have been culturally appropriate ways of absorbing orphans—into the extended family or into a monastery, for example. However some communities—for example those greatly affected by war or those with a high incidence of HIV/AIDS—may feel they cannot cope. In these situations the supportive environment of the church family can provide a model different from that of the surrounding community and explore how it can support orphans

The Cambodian church has many families headed by women. Pastors need to understand how each situation arose, because the issues such families face will vary according to the circumstances. One family may suffer a history of violence and abuse, whereas others may have to deal with widowhood, desertion, or promiscuity. There are no simplistic solutions. The church must first find out what the needs are by gently developing relationships, asking, and then being ready with appropriate support.

Grandparents, aunts, and uncles, where available, can play a supportive role. This should be encouraged. In some cases they are the main providers of care for the child. The influence of peers is also important for children's physical, emotional, and spiritual development.

Cambodian churches need to recognize that the number of orphans is likely to increase due to HIV/AIDS, and must take the issue of orphans seriously. One Takhmao church with a congregation of eighty has taken on the responsibility for seventeen orphans. Various members have opened their homes to children to sleep overnight, and then part of the collection money on Sunday

¹⁶Ex 22:27.

¹⁷Jas 1:27.

goes towards paying for their food. They are taking the Biblical mandate of caring for widows and orphans seriously.

As well as considering what to do with orphens in the community, the church needs to look at how they can prevent children from being orphaned in the first place. In Cambodia this may result from loss of parents by death or abandonment, but children can receive inadequate care for other reasons. Where a marriage is fragile, the church needs to support and strengthen the marriage. In this way it may enable relationships to be restored and prevent family breakdown, violence against women, desertion, and divorce. Similarly where parent-child relationships are strained. support of parents in a loving community may prevent child abuse and inter-generational violence. There may be other ways that the church can temporarily look after children until vulnerable parents can develop greater resilience.

The church in Cambodia can provide a model very different from that of the surrounding community. Ideally, Christian couples are committed to each other and to their children, and are secure enough in God's love that they are willing to reach out to the unloyely and include them as part of their extended family.

A modified version of this article was presented to the United Pastors Fellowship Annual Retreat on 8 March 2001 at Kompong Som.

នុះឃុំខ្លួងស៊ុំ ជា\ជា (ខេនសា ជា00ම): ជា៤-៣៧

តើជូកខំសុំអាចឡំយការពារ ការឡាក់មែក នៃក្រុងការខ្មែរ ច្បាលដោយរបទប៉ុមសារ?

ហ្គលិន ម៉ៃយល៍

बुँखाँचेक्छान्य हो ।

ទស្សនៈរបស់ខ្មែរ ស្ដីពីគ្រួសារមានលក្ខណៈខុសប្លែក ពីលក្ខណៈ នៃពួកជំនុំប្រូតេស្ដង់អភិរក្សនៅលោកខាងលិច ។ គ្រួសារនៅលោកខាង លិចនេះបានចាត់ទុកថា "គ្រួសារតូច" ដែលជាទូទៅមានសមាជិកគ្រួសារ តែបីឬបួននាក់តែប៉ុណ្ណោះ ថាជាគ្រួសារគំរូតាមប្រពៃណីបស្ចីមប្រទេស ។ ប៉ុន្ដែទស្សនៈបែបនេះ មានទំនោរទៅរកវប្បធម៌អ៊ឺរ៉ុបច្រើនជាងព្រះគម្ពីរ ហើយក៏ខុសពីលក្ខណៈធម្មតា"នៅក្នុងវប្បធម៌ភាគច្រើនដែលរាប់បញ្ចូល ទាំងទំនៀមទម្លាប់វប្បធម៌ នៅក្នុងប្រទេសខ្មែរផងដែរ ។

កាលពីសម័យ ដែលគេសរសេរព្រះគម្ពីរ គ្រួសាររបស់ពួកហេប្រឹ រស់នៅផ្គុំគ្នាជាក្រុម នៅក្នុងគេហដ្ឋាន ។ ក្រុមគ្រួសារហេប្រឹ ដែលមានការ ពីងពាក់ពំនាក់អាស្រ័យដល់គ្នាទៅវិញទៅមក មានគ្នាចាប់ពី ៥០ ទៅដល់ ១០០ នាក់ ។ ការនេះកើតឡើង ដោយសារការភ្ជាប់សាច់ឈាម តាមរយៈ
ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ការជាប់ជាសាច់ញាតិ និង ការរាប់ជាកួនចិញ្ចឹម ដើម្បីបង្កើតឡើងជាអំបូរ ។ អំបូរជាច្រើនបានបង្កើតឡើងជាកុលសម្ព័ន្ឋ និង កុលសម្ព័ន្ធរួមគ្នាច្រើន បង្កើតឡើងបានជាប្រទេសអ៊ីស្រាអែល ។ យោងតាមគំរូនេះឯង គ្រួសារមិនគ្រាន់តែជាផ្នែកតូចមួយរបស់សង្គម ប៉ុណ្ណោះទេ តែជាផ្នែកមួយ ដែលទាក់ទងដល់សេដ្ឋកិច្ច និង នយោបាយ ទៀតផង ។

ឪពុកម្ដាយគឺជាអ្នករៀបចំអាពាហ៍ពិពាហ៍ឲ្យកូន "ថ្លៃបណ្ណាការឬថ្លៃ កូនក្រមុំ" ភាគីខាងប្រុសជាអ្នកបង់ ដើម្បីផ្សារភ្ជាប់នូវចំណង មេត្រី ។^(១) គ្រួសារទាំងមូលរួមទាំងកូនចៅ ធ្វើការជាមួយគ្នានៅក្នុងស្រែចំការ ។ គំរូ បែបនេះ យើងឃើញមានជាធម្មតានៅក្នុងគ្រួសារខ្មែរ ដែលនៅតាមជន បទដាច់ស្រយាលនៅសម័យសព្វថ្ងៃនេះ ។

ក្នុងស្ថានការណ៍បែបនេះអាពាហ៍ពិពាហ៍និងការចង់ស្ពានមេត្រីត្រូវ បានគេរៀបចំឡើង ដើម្បីផ្សារភ្ជាប់កូនកម្លោះជាមួយនឹងកូនក្រមុំ និង គ្រួសារខាងប្រុសជាមួយនឹងគ្រួសារខាងស្រី។ ឪពុកម្តាយដែលស្រឡាញ់ និងខ្វល់ខ្វាយពីសុខមាលភាពរបស់កូនខ្លួនរៀបចំអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឲ្យកូន ប្រកបដោយភាពជិតស្និទ្ធ និងប្រកបដោយជោគជ័យនៃពូជពង្សវង្ស ត្រកូលល្អ ។ គេក៏បាននឹកចាំយ៉ាងច្បាស់ថា គ្រួសារពីរបានភ្ជាប់និស្ស័យ ជាមួយគ្នា គឺមិនមែនគ្រាន់តែភ្ជាប់និស្ស័យតែមនុស្សពីរនាក់នោះឡើយ ។ ការនេះអាចជួយពង្រឹងចំណងជាមួយសហគមន៍ផង ហើយចំណងសេដ្ឋ កិច្ច ក៏ជួយពង្រឹងទំនាក់ទំនងឲ្យកាន់តែរីងមាំឡើង ។

^(១) ហេកុប្បត្តិ(កំណើតពិភពហេក) ៣៤:១; ១សាមូអែល ១៨:២៤; ហេីវិន័យ ២៧

តើមូលលេកអ៊ីផោនាំឲ្យគ្រួសារបាក់បែកនៅកូខប្រធេសកម្ពុថា?

បញ្ហាជាច្រើនអាចនឹងកើតមានឡើង នៅក្នុងគំរូនេះ បើឪពុកម្ដាយ របស់កូនក្រមុំ និង កូនកម្លោះ សម្រេចចិត្តជំនួសកូនរបស់ខ្លួន ដោយ មិន រាប់រកដល់គំនិត ឬ សេចក្ដីត្រូវការរបស់កូន ដូចជាការជ្រើសគូស្រករឲ្យ កូន ដោយផ្ដោតសំខាន់លើទ្រព្យសម្បត្តិ ។ គំរូមិនល្អមួយទៀតនៅក្នុង ប្រទេស កម្ពុជា គឺអាពាហ៍ពិពាហ៍បែប វបិតុធិបតេយ្យ ដែលបុរសមាន អំណាចលើប្រពន្ឋកូនខ្លួន និង កម្រមានបុរសណាមកសួរយោបល់ពី ប្រពន្ឋកូន នៅក្នុងពេលសម្រេចចិត្តលើកិច្ចការអ្វីមួយ ដែលមានឥទ្ធិពល ប៉ះពាល់ដល់ពួកគេទាំងអស់គ្នានោះ ។ អំពើហីង្សានៅក្នុងគ្រួសារក្លាយជា រឿងធម្មតាទៅហើយ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។

មនោគមវិជ្ជាផ្នែកនយោបាយ ជួនកាលក៏នាំឲ្យមានសង្គ្រាមប្រឆាំង នឹងគ្រួសារដែរ ។ ឧទាហរណ៍នៅសម័យ ប៉ុល ពត គេបង្កើតរបបមួយ ដែលបំបែកឆ្នាំងបាយគ្រួសារចោល ដោយប្រើឆ្នាំងបាយរួមជំនួសវិញ ជា និមិត្តរូបនៃការបង្កើតរបបថ្មីមួយ ដែលផាត់ចោលសេចក្ដីត្រូវការរបស់ ក្រុមគ្រួសារ ។ របស់គ្រប់យ៉ាងទាំងអស់ត្រូវអង្គការ (របបថ្មី) ផ្ដល់ឲ្យដែរ សូម្បីតែការរៀបចំអាពាហ៍ពិពាហ៍ ក៏ត្រូវអង្គការជាអ្នករៀបចំឲ្យដែរ ។ គេតម្រូវឲ្យកូនៗនិយាយប្រឆាំងនឹងឪពុកម្ដាយរបស់ខ្លួន បើសិនជាឪពុក ម្ដាយនោះហ៊ានធ្វើអ្វី ដែលប្រឆាំងជាមួយអង្គការ ។ ក្មេងៗជាច្រើនធ្វើជា ឈ្លបឬទាហាន ដែលជួយគាំទ្រដល់ការកាន់អំណាចគ្រប់គ្រងបែបនោះ។ ការប្រព្រឹត្តិបែបនោះ គឺធ្វើផ្ទុយ ហើយបង្ខូចដល់ទំនៀមទម្លាប់ខ្មែរដែល គោរពរាប់អានដល់មនុស្សចាស់ៗនោះ ។

ទំនៀមទម្លាប់របស់ខ្មែរ ច្រើនតែជាប់ដិតដាមនូវអ្វីដែលមានឥរិយា បថជឿលើព្រេងសំណាងហួសហេតុ ។ ទស្សន: "សំណាបយោងដី ស្រី យោងប្រុស" លើកទីកចិត្តបុរសឲ្យបន្ទោសប្រពន្ឋ ថាជាមូលហេតុ បណ្តាលឲ្យគ្រួសារធ្លាក់ខ្លួនក្រ ហើយបុរសក៏យកហេតុផលនេះឯង មក លែងលះភរិយាកញ្ជើធ្លះរបស់ខ្លួន ។

នៅក្នុងសង្គមណាមួយដែលមានប្រព័ន្ឋជំនឿដូចជាករណីប្រទេស កម្ពុជាដែលកាន់លទ្ធិពុទ្ធនិយម អារុក្ខអារក្សអ្នកគានិយម និងកុម្មុយនីស្ក និយមនោះតែងមានបញ្ហា និងបន្សល់ទុកនូវភាពប្រហោងផ្លុងហេងហាង ក្នុងចិត្ត ។ មនុស្សដែលបានឆ្លងកាត់ហេតុការណ៍ខាងលើនេះ អាចវិល បែរទៅឈោងចាប់យកសម្ភារៈនិយម ទុកជាចម្លើយសម្រាប់បំពេញភាព ហេងហាងនៅក្នុងជីវិត ។ លុយក្លាយជាព្រះ មនុស្សភាគច្រើនតែងគិត ថា "បើសិនជាអញមានលុយគ្រប់គ្រាន់ អ្វីៗគ្រប់យ៉ាងនឹងមានដំណើរការ ល្អ ។ ដូច្នេះហើយ នៅក្នុងគ្រួសារ ថ្នាក់កណ្តាល ខ្លះ ឪពុកម្តាយខំធ្វើការ យ៉ាងយូរ ចំណាយពេលរកស៊ីច្រើនពេក រហូតមានពេលតិចតួចណាស់ សម្រាប់គ្រួសារ ឬ ការជួបមុខគ្នា ។ ទំនាក់ទំនងក្នុងគ្រួសារ ក៏ចាប់ផ្តើម ប្រេះស្រាំ និង បាក់បែកទៅ ។

සේලානාණුසංශසලානෙහුක්ශක්සනස්ස්සො:වීම්ස ලුසා:සුවෙසවූපේවුසෝයාශපෙවුපකා?

តើព្រះជាម្ចាស់ ឲ្យយើងគាំទ្រការពារ ឬ ជំរុញឲ្យមានការលើកទឹក ចិត្តដល់ជីវិតគ្រួសារ ។ បទគម្ពីរមិនបានបង្ហាញរូបភាពស្រស់បំព្រងនៃ គ្រួសារនោះឡើយ ។ យើងបានអានរបាយការណ៍ស្ពីអំពីការសម្លាប់បង ប្អូនឯង ការចាប់រំលោភ អំពើសាហាយស្មន់ កំផិត និង ការកាប់សម្លាប់ ដូចគ្នានេះដែរ ការមានសេចក្តីស្រឡាញ់ និង ភាពស្មោះត្រង់ នៅក្នុង គ្រួសារ និង ហួសពីការប្រព្រឹត្តិទាំងនោះ ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ "គ្រួសារ" អាចជាទំនាក់ទំនងមួយ និង អាចជាស្ថាប័នមួយ ដែលគេអាចទទួលនូវបទពិសោធន៍នៃព្រះគុណព្រះ ជាម្ចាស់ និង ជាកន្លែងដែលមនុស្សអាចប្រទះឃើញនូវការចាស់ចិត្ត ចាស់គំនិត និង ការជាសះស្យើយពីការឈឺចាប់ផ្សេងៗ ។ គ្រួសារគឺ ជា កន្លែង ដែលគេអាចចំរើនលូតលាស់ ក្នុងលក្ខណៈជាបុគ្គល ក្នុងទំនាក់ ទំនងផ្នែកសង្គម និង ទំនាក់ទំនងជាមួយព្រះជាម្ចាស់ " ទោះជាអ៊ីចឹងក្ដី គ្រួសារក៏ដូចជាទំនាក់ទំនងពិសេស ឬ ស្ថាប័នដទៃទៀតដែរ អាចទទួល រងការបំផ្លាញដោយអំពើបាប ចិត្តរៀចវេរ ការប្រជែងដណ្ដើមអំណាចគ្នា និង ការខ្វះភាពទទួលខុសត្រូវ ។ គួរច្យស្ថាយណាស់ ពួកជំនុំខ្លះមានពេល ខ្លះបកស្រាយបទគម្ពីរខុស ដោយព្រោះមានគោលបំណងដើម្បីរកលេស ដោះស្រាយ និង គាំទ្រការប្រព្រឹត្តិខុសឆ្លងបែបនោះឯង ។

ដូចដែលបានលើកមកជំរាបខាងដើមរួចហើយ ព្រះគម្ពីរសញ្ញា ចាស់ បានផ្ដល់ឲ្យយើងនូវគំរូនៃគ្រួសារធំរស់នៅជាចង្កោមញាតិសន្ដាន ។ ការរស់នៅបែបនេះ មិនគ្រាន់តែការរស់នៅជាសង្គមគ្រួសារ ប៉ុណ្ណោះទេ តែជាការរស់នៅ ដោយសំអាងលើកគ្គាសេដ្ឋកិច្ចនិងកគ្គានយោបាយទៀត ផងដែរ ។ នៅក្នុងគម្ពីរសញ្ញាថ្មីយើងឃើញថាអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺជាការ ផ្សារភ្ជាប់នូវទំនាក់ទំនង ដែលបង្ហាញពីចរិតលក្ខណៈដោយការចុះចូលគ្នា ទៅវិញទៅមក ការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក និងដោយការចំរើគ្នាទៅវិញ ទៅមក ។ លោកថូម៉ាស់ អាគីណាស^(៣)បានពណ៌នាពីការដែលកូនៗបាន កើតមកក្នុងផ្នែកខ្លះ ដែលមានលក្ខណៈកាត់ទៅរកឪពុកម្ដាយរបស់គេ និង ហេតុដូច្នេះហើយតាមលក្ខណៈធម្មជាតិកូនៗទាំងនោះ គឺជាកម្មសិទ្ធិ

⁽b) Stephen C. Barton, "Towards a Theology of the Family," Crucible Board for Social Responsibility (Jan-Mar 1993): 4–12.

⁽Washington, D.C.: Georgetown University, 1994).

និង ជារបស់មានតម្លៃបំផុតចំពោះឪពុកម្ដាយ ។ ប៉ុន្តែមិនគ្រាន់តែកូនៗ ទាំងអស់ មានរូបរាងកាត់ដូចឪពុកម្ដាយរបស់គេប៉ុណ្ណោះទេ គឺកូនៗទាំង នោះកើតមកជារូបឆ្លុះរបស់ព្រះជាម្ចាស់ទៀតផង និងជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះ ព្រមទាំងព្រះអង្គឲ្យតម្លៃលើគេយ៉ាងខ្លាំងទៀតផងដែរ ។ លោក ថូម៉ាស់ ប្រៀបធៀបសេចក្ដីស្រឡាញ់ ដែលព្រះគ្រីស្កព្រមលះបង់សម្រាប់ពួកជំនុំ របស់ព្រះអង្គ នៅក្នុងអេភេសូ ជំពូក ៥ ទៅនឹងសេចក្ដីស្រឡាញ់របស់ ឪពុក ។ គាត់លើកចំណុចនេះដើម្បីពង្រឹង នូវការប្ដូរផ្ដាច់យ៉ាងយូរអង្វែង របស់ឪពុក និង ប្ដី ក្នុងការស្រឡាញ់កូន និង ប្រពន្ឋរបស់គេ ។

ទោះបីជាយ៉ាង់ណាក៏ដោយ នៅក្នុងគម្ពីរសញ្ញាថ្មី យើងឃើញថា មិនត្រាន់តែជាចំណងនិស្ស័យក្នុងគ្រួសារញាតិសន្តាន និង ក្នុងអាពាហ៍ ពិពាហ៍ប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែជាសហគមន៍មួយនៃក្រុមអ្នកជឿ ។ លោក ប៉ូល ពណ៌នាអំពីពួកជំនុំទុកដូចជាគ្រួសារ ។ ក្រុមជំនុំនៅក្នុងសម័យព្រះគម្ពីរ សញ្ញាថ្មី ជួបប្រជុំគ្នានៅតាមផ្ទះសម្បែង ហើយសមាជិកក្រុមជំនុំទាំង នោះ ត្រូវបានគេទទួលនូវការស្វាគមន៍ដូចជាសាច់ញាតិដែរ ។ យោងតាម សេចក្តីបង្រៀនរបស់លោក ប៉ូល អ្នកណាដែលបានទទួលពិធីជ្រមុជទឹក អ្នកនោះក្លាយទៅជា កូនចិញ្ចីមរបស់ព្រះជាម្ចាស់ហើយ ។ គឺគេមាន គ្រីស្កបរិស័ទដទៃទៀតជាបងប្អូន ។ មត៌ករបស់គេគឺជាសហគមន៍នៃពួក អ្នកជឿ «

នៅក្នុងទំនៀមទម្លាប់មួយ ដែលគេគិតថាគ្រួសារសំខាន់ជាងទំនាក់ ទំនងដទៃទៀតនោះ ក្រុមជំនុំក្នុងសម័យព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មីបង្រៀនឲ្យ ឈោងចាប់ដល់អ្នកក្រៅត្រកូល (ជាសាសន៍ដទៃ) ដល់អ្នកដែលគួរឲ្យ ស្រឡាញ់រាប់អាន និង សូម្បីតែខ្មាំងសត្រូវក៏ត្រូវបានគេរាប់អានដែរ ។

^(៤) រ៉ូម ៨:១៩–១៧, កាឡាទី ៣:២៦–៤:៦ ។

^(៤) ម៉ាកុស ១០:២៨-៣១ ។

uo ജുയുള്ളങ് മ്മ\മ (രേജാ മ000)

លោក ក្លែប បានផ្ដល់នូវការណែនាំថា "ផ្ទុយស្រឡះពីអ្វីៗផ្សេងឯទៀត គ្រួសារមានភាពសំបូរសប្បាយជាងមុន កាលណាគ្រួសារនោះបំបែកជា ក្រុមតូចៗ" ។ ហេតុដូច្នេះហើយ បានជាគ្រួសារគ្រីស្កបរិស័ទ មិនមែន ជាកន្លែង ដែលសម្ងំសុខ មិនអើពើពីលោកិយនោះឡើយ ប៉ុន្តែជាកន្លែង មួយ ដែលបង្ហាញពីអំណាចចេស្កា ក្នុងការធ្វើបន្ទាល់ដល់លោកិយទៅ វិញទេ ។ ទោះបីជាគ្រួសារក្រីក្រលំបាកតោកយ៉ាក ក៏ត្រូវដឹងពីភាព ទទួលខុសត្រូវ និង អំណរនៃការឈោងចាប់លោកិយ ដោយបង្ហាញពី ភាពរាក់ទាក់ ទទួលយ៉ាងកក់ក្ដៅជាជាងការបង្ហាញពីភាពភ័យខ្លាច រួញខ្លួន លាក់ខ្លួនក្នុង"លេណដ្ឋាន" ព្រោះមានគំនិតចង់បានសេចក្ដីសុខផ្ទាល់ខ្លួន ដែលនេះជារឿងធម្មតានៅក្នុងស្ថានការណ៍នៃសង្គ្រាម ៣០ ឆ្នាំនៃប្រទេស កម្ពុជា ។

ព្រះយេស៊ូផ្ទាល់ បានផ្តល់ការគាំទ្រលើសារៈសំខាន់នៃសហគមន៍ នៃពួកអ្នកជឿនៅក្នុងឱកាសផ្សេងៗជាច្រើន ។ ព្រះអង្គបានសង្កត់ធ្ងន់ពី ទំនាក់ទំនងរបស់ព្រះអង្គជាមួយព្រះបិតារបស់ព្រះអង្គ ដែលនៅឯស្ថាន សួគ៌ប្រាប់ដល់ឪពុកម្ដាយរបស់ព្រះអង្គ^(៧) ហើយព្រះអង្គពណ៌នា ពីពួក សិស្សទុកដូចជា "ម្ដាយ និង បងប្អូន" របស់ព្រះអង្គ ដោយសង្កត់ បន្ថែមថា ជាគ្រួសាររបស់ព្រះអង្គផ្ទាល់^(៨) ។ ក្រោយរមកទៀត ព្រះអង្គ មានបន្ទូលថា អស់អ្នកណាដែលស្រឡាញ់ឪពុក ឬ ម្ដាយ ច្រើនជាងព្រះ យេស៊ូនោះ មិនសមជាសិស្សព្រះអង្គឡើយ^(៩) ។

⁽b) Ronald Clapp, Families at the Crossroads: Beyond Traditional Roles and Modern Options (Downers Grove: Intervarsity, 1993).

^(៧) លូកា ២:៤១-៥២ ។

^(ថ) ម៉ាកុស ៣:៣៤–៣៤ ។

^(៨) ម៉ាំថាយ ១០:៣៧ ។

ការនេះមិនមែនបានន័យថា គ្រួសារមិនមានសារៈសំខាន់នោះទេ ។ នៅក្នុងប្រទេសមួយ ដែលឪពុកនៃគ្រួសារមួយ ដែលមានកូនច្រើន បាន បាត់បង់ជីវិតទៅ ដោយព្រោះតែរបប ប៉ុល ពត សង្គ្រាមស៊ីវិល (សង្គ្រាម ក្នុងស្រុក) ការបោះបង់ចោលគ្រួសារ ព្រោះការលែងលះ ស្លាប់ចោល គ្រួសារ ដោយសារជម្ងឺអេដស៍ ឬ ដោយការធ្វើការងារច្រើនហួស បង្ខំឲ្យ បែកពីគ្រួសារ យើងត្រូវលើកទឹកចិត្តដល់បុរសៗ ឲ្យទទួលខុសត្រូវដល់ ប្រពន្ឋ និង កូនរបស់គេ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ជាទីបំផុត ។ ព្រះជាម្ចាស់ បានចាត់ទេវទូតមកធានាអះអាងប្រាប់យ៉ូសែប ឲ្យទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការ ធ្វើជាឪពុកចិញ្ចីមរបស់ព្រះយេស៊ូ ដោយយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំង និង មិនត្រូវបោះបង់នាង ម៉ារា ដូចដែលគាត់បានគិត និងធ្វើនោះឡើយ ។ ព្រះជាម្ចាស់បានដោះស្រាយនូវបញ្ហាខ្លះ ដើម្បីឲ្យបានដឹងប្រាកដថា គ្មាន បញ្ហាគ្រោះថ្នាក់ដល់ការបាក់បែកនៃចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាង យ៉ូសែប និងម៉ារានោះឡើយ ហេតុដូច្នេះហើយទើបមានការធានាអះអាងយ៉ាង ច្បាស់ថាត្រូវមានអ្នកបីបាច់ថែរក្សាពីរនាក់ (គឺឪពុក និង ម្តាយ) ។

ត្តេរីដ្ឋិនភ្នុំនានង្គាំវិនិត្តស្វារជាង នោយ នេះ នេះ

ការបីបាច់ថែរក្សាកូនក្មេងក្នុងឋានៈជា ឪពុកម្ដាយ នៅក្នុងបទគម្ពីរ
បានលើកឡើង នៅក្នុងបរិបទនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ការនេះមិនមែនបាន
ន័យថា នៅក្នុងព័ន្ធកិច្ចបំរើព្រះ យើងមិនរាប់រកដល់អ្នកទាំងឡាយដែល
មានការបីបាច់ថែទាំកូន ដោយមិនបានរៀបការនោះឡើយ ប៉ុន្តែគឺមាន
ន័យថា យើងឲ្យតម្លៃលើទំនាក់ទំនងរវាងការបីបាច់ថែរក្សាកូន និង
អាពាហ៍ពិពាហ៍នៅក្នុងក្រុមជំនុំ ។ ក្រុមជំនុំក៏ត្រូវស្វែងរកមធ្យោបាយ
ដើម្បីបញ្ឈប់បុរសរាល់គ្នា ពីការបែកឆ្ងាយពីគ្រួសារ និង បែកចេញពី
ឋានៈជាអ្នកថែទាំកូននោះ ។ បុរសខ្មែរត្រូវយល់ថា គ្រួសាររបស់គេ ដែល

ធ្លាក់ខ្លួនក្រក្រីមិនមែនចង្រៃមកពីប្រពន្ឋរបស់គេនោះឡើយ ។ ចូរកុំឲ្យ មានការជឿព្រេងសំណាង កើតមានឡើងនៅក្នុងក្រុមជំនុំឡើយ ។ បុរស ខ្មែរត្រូវយល់នូវសារៈសំខាន់ នៃភាពស្មោះត្រង់ ចំពោះប្រពន្ឋរបស់ខ្លួន និងគ្រួសាររបស់ខ្លួន និង ជៀសវាងការចេញដើររកស្រីផ្សេង ។

ការជួយគាំទ្រក្នុងការបីប្រច់ថែទាំកូន គឺមានសារៈសំខាន់អស្ចារ្យ ។ ត្រូវមានការផ្ដល់លើកទឹកចិត្ត ដល់កូនចំពោះភាពទទួលខុសត្រូវជាឪពុក ម្ដាយ និង ផ្ដល់ផ្នែកពង្រឹងឲ្យមានសហគមន៍ ដែលចេះជួយយកអាសាគ្នា នៅជុំវិញកូនៗនោះឯង ។ "ព្រះជាម្ចាស់ផ្ចាល់បានប្រគល់ព្រះរាជបុត្រា ព្រះអង្គផ្ចាល់ មកឲ្យមនុស្សជាតិក្នុងឋានៈជាកូនទុគត៌ម្នាក់ដែលតម្រូវឲ្យ ព្រះរាជបុត្រានោះ ទទួលគួវការបីបាច់ថែបំប៉ន ដោយសារអ្នកទន់ខ្សោយ ដែលមានសមត្ថភាព គឺបង្ហាញពីការផ្ដល់ជាគំរូនៃការទុកចិត្ត និង ការ ទទួលខុសត្រវ ... "^(១០) ។

នៅក្នុងគម្ពីរសញ្ញាចាស់ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ កូនៗត្រូវចុះ ចូលទាំងស្រុងនឹងសិទ្ធិអំណាច នៃមេគ្រួសារ ហើយនិងគេត្រូវបានរាប់ ទុកជារបស់ស្របតាមច្បាប់នៃមេគ្រួសារនោះ "មានការខ្វល់ខ្វាយយ៉ាងធំ សម្បើមទាក់ទង នឹងការទទួលខុសត្រូវរបស់ឪពុកចំពោះកូនរបស់ខ្លួនជា ជាងការទាក់ទងជាមួយនឹងសិទ្ធិរបស់ឪពុក ពីលើការគ្រប់គ្រងលើកូន ចៅ"^(១១) ។ ពាក្យ "សេម៉ា" ជាភាសាហេប្រឺ ការប្រកាសជំនឿ គឺគេសង្កត់ ធ្ងន់ចំពោះកូនៗ "ពេលដេក ដើរ ឈរ អង្គុយ ពេលងុយ ពេលក្រោក" ។ ឪពុកម្ដាយត្រូវទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការបង្រៀនកូនឲ្យស្គាល់ ពីសេចក្ដីពិត នៃព្រះជាម្ចាស់ និង ការរស់នៅដោយកោតខ្លាចព្រះនោះគឺជាការសំខាន់ ។

⁽⁹⁰⁾ Viva Network, "The Oxford Statement" (Oxford: Oxford Centre for Mission Studies, and Viva Network, Jan 6-10, 1997).

⁽⁹⁹⁾ Chris J. W. Wright, *God's People in God's Land* (Cumbria, U.K.: Paternoster, 1997), 239. See Deut 21:18–21; 21:16; 2 Ki 14:5–6.

តម្តីរសុភាសិត ៦:២០ បានលើកទឹកចិត្តឲ្យកូនរក្សាទុកនូវពាក្យបង្គាប់ របស់ឪពុក និង ចាំទុកសេចក្តីបង្រៀនរបស់ម្តាយ ។ សុភាសិត ២២:៦ ចែងពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ឪពុកម្តាយ ក្នុងការបង្កើតឲ្យមានភាពឆេះ ឆួលផ្នែកខាងវិញ្ញាណ នៅក្នុងជីវិតរស់នៅរបស់កូន តាំងពីគេនៅក្មេង នៅឡើយ (១២) ។ បុរសរាល់គ្នា ដែលនៅក្នុងក្រុមជំនុំ គួរផ្តល់នូវតួនាទី ជាគំរូដល់កូនក្មេងទាំងឡាយ ។

នៅក្នុងក្រុមជំនុំជំនាន់ដើម គេលើកទឹកចិត្តឲ្យក្មេងៗស្គាប់បង្គាប់ ឪពុកម្ដាយរបស់គេ ។ គ្មានរឿងអ្វីដែលចម្លែកចំពោះរឿងនេះទេ ។ ការ នេះ ធ្វើឲ្យយើងនឹកគិតទៅដល់បញ្ញត្តិមួយ នៅក្នុងបញ្ញត្តិទាំងដប់ប្រការ របស់លោក ម៉ូសេ បានទទួលពីព្រះជាម្ចាស់ ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ ដោយឪពុកម្ដាយត្រូវលើកទឹកចិត្តឲ្យ "ប្រដៅតម្រង់កូន និង បង្រៀនកូន ឲ្យកោតខ្លាចព្រះអម្ចាស់" និង ឪពុករាល់គ្នា មិនឲ្យទីងកូនរបស់ខ្លួន ក្រែង លោបាក់ទឹកចិត្ត ។" ដោយហេតុថាសំបុត្ររបស់លោក ប៉ូល តម្រូវឲ្យ អានឮខ្លាំងៗ ដល់ក្រុមជំនុំទាំងមូល ដែលបានទទួលសំបុត្រនោះ ហេតុ ការណ៍ដែលគាត់បានលើកឡើងមកនិយាយនោះគឺថា ឪពុកម្ដាយ និង កូនគឺមានសារៈសំខាន់មែនទែន ។ ដំបូងគាត់សន្មត់ថា កូនជារបស់សហ គមន៍នៃក្រុមជំនុំ និង គិតថាគេនីងបង្ហាញដល់ក្មេងៗ នៅពេលគេអាន សំបុត្ររបស់គាត់ ។ ទីពីរ គាត់ជំរុញឲ្យមានភាពទទួលខុសត្រូវទៅវិញ ទៅមក ចំពោះឪពុកម្ដាយ និង កូន ។ បញ្ហានេះ គឺជាការសន្និដ្ឋានរួម មួយ នៅពេលនោះ ដែលថាតួនាទីរបស់ឪពុកម្ដាយ មានសិទ្ធិអំណាចគ្មានព្រំ ដែនកំណត់ឡើយ ចំពោះកូននៅក្នុងគ្រួសារនោះ ។

^(១២) ចោតិយកថា(ខុតិយកថា) ៦:៤-៨ ។

^(១៣) អោកសូ ៦:១-៤; កូឡូស ៣:២១ ។

ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការបីបាច់ថែទាំកូន តម្រូវឲ្យមានការ លះបង់ "ចូរស្រឡាញ់អ្នកជិតខាង ដូចជាស្រឡាញ់ខ្លួនឯង" គឺជាគន្លឹះ សំខាន់ "។ "ស្រឡាញ់ស្មើគ្នា និង រាប់អាន" ស្មើគ្នា ផ្ដល់នូវតុល្យភាព រវាងឯកទត្តបុគ្គល បែបសម័យទំនើប សីលធម៌នៃកាតព្វកិច្ចដ៏ចម្បង តាមបែបពីបូរាណ និង ការលះបង់ផ្ចាល់ខ្លួន ។ ការយល់ដឹងពីសេចក្ដី ស្រឡាញ់នេះ មានសារៈសំខាន់ ជាពិសេសចំពោះម្ដាយៗ និង ប្រពន្ឋ រាល់គ្នាជាជនជាតិខ្មែរ ដែល"ទទួលបន្ទុកនៃការធ្វើគំរូនៃសេចក្ដីស្រឡាញ់ របស់គ្រីស្កបរិស័ទ ដែលជាការលះបង់ផ្ទាល់ខ្លួន ដោយគ្មានតុល្យភាព គ្រឹមត្រូវនោះ ។"

ចំណែកកូនៗវិញ គេអាចទទួលនូវសារៈប្រយោជន៍យ៉ាងច្រើន បំផុត ពីការចំពីនធំធាត់ចេញពីគ្រួសារ ដែលមានឪពុកម្ដាយរស់នៅជា មួយនោះ ការនេះគឺមិនមែនសុទ្ឋតែអាចប្រព្រឹត្តទៅបានតែទាំងអស់នោះ ឡើយ ។ ទាំងនៅក្នុងគម្ពីរសញ្ញាចាស់ និង ទាំងសញ្ញាថ្មី បានបញ្ជាក់ពី ភាពទទួលខុសត្រូវ ចំពោះការមើលថែទាំដល់ក្មេងកំព្រាឪពុកម្ដាយ និង ក្មេងកំព្រាឪពុក ។ ការក្លាយទៅជាក្មេងកំព្រាកាលពីសម័យដើម គឺមាន ន័យថា ទទួលនូវការបាត់បង់នូវការឧបត្ថម្ភគាំទ្រ បាត់បង់នូវភាពស្រប ច្បាប់ និង ក្លាយជាជនដែលងាយទទួលរងគ្រោះ ដែលតែងតែទទួល នូវការកេងប្រវ័ព្យពីជនដទៃ ដែលចូលចិត្តកេងយកចំណេញលើអ្នកទង់ ខ្សោយ ។ យើងឃើញថា ព្រះជាម្ចាស់ជាអ្នកគាំពារដល់ក្មេង ដែលកំព្រា ឪពុក^(១៥) ហើយព្រះអង្គក៏ជំរុញសហគមន៍ នៃសម្ពន្ឋមេត្រីឲ្យអនុវត្តការ

Overview," virtual International Journal of Practical Theology: 1999 [www2.uchicago.edu/divinity/family/].

⁽⁹⁴⁾ ចោតិយកថា(ទុតិយកថា) ១០:១៨ ។

អាណិតមេត្តាករុណា ស្រដៀងគ្នានេះដែរ^(៦៦) ។ ពិតប្រាកដដូចគ្នានេះដែរ ចំពោះក្រុមជំនុំ សម័យដើមដំបូង គឺជាសាសគាដែល "បរិសុទ្ធស្អាត និង ឥតមានកំហុសឡើយ" គឺពួកអស់អ្នក ដែល "មើលថែទាំក្មេងកំព្រា និង ស្គ្រីមេម៉ាយ បានបង្ហាញជាគំរូល្អដល់សង្គម"^(១៧) ។

ការលំបាកសម្រាប់ក្រុមជំនុំខ្មែរ គឺនៅសម័យសព្វថ្ងៃនេះ មិនសូវ មានគ្រួសារខ្មែរ ដែលមានកូនរស់នៅជុំគ្នាជាមួយឪពុកម្ដាយទាំងពីរនាក់ នោះឡើយ ។ កុមារអាចទទួលរងនូវការនិរាសព្រាត់ប្រាស់ចាកឆ្ងាយពី ឪពុក ឬម្ដាយ ឬក៏ត្រូវព្រាត់ទាំងឪពុកនិងម្ដាយដោយសារសង្គ្រាម គ្រោះ មហន្តរាយ គ្រោះថ្នាក់ ឬដោយព្រោះជម្ងឺរបស់ឪពុកម្ដាយ ។ ឧទាហរណ៍ កាលពីសម័យដើម គឺមានរបៀបដ៏ត្រឹមត្រូវតាមទំនៀមទម្លាប់ ក្នុងការ រើសយកក្មេងកំព្រាមកបញ្ជូលនៅក្នុងគ្រួសារ ឬជាក់ឲ្យនៅក្នុងអាស្រម នៃអារ៉ាមសាសធាណាមួយ ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយសហគមន៍ខ្លះ ឧទាហរណ៍ដូចអស់អ្នកទាំងឡាយណា ដែលទទួលរងនូវឥទ្ធិពលធ្ងន់ធ្ងរ ដោយសង្គ្រាម ឬ ដោយឧប្បត្តិហេតុធ្ងន់ធ្ងរនៃជម្ងឺអេដស៍ គឺមានន័យថា ប្រហែលជាគេមិនអាចដោះស្រាយរួចឡើយ ។ នៅក្នុងស្ថានការណ៍ទាំង នេះ បរិយាកាសនៃការគាំទ្រពីគ្រួសារ ក្រុមជំនុំអាចផ្ដល់ជាគំរូមួយ ដែលប្លែកពីសហគមន៍ ដែលនៅជុំវិញ និងផ្ដល់ឲ្យនូវការស្វែងរក មធ្យោបាយនៃការដែលអាចជួយគាំទ្រដល់ពួកក្មេងកំព្រាទាំងនោះ ។

ក្នុងក្រុមជំនុំខ្មែរមានគ្រួសារជាច្រើន ដែលមានស្ត្រីជាមេគ្រួសារ ។ គ្រួគង្វាលត្រូវតែយល់ពីស្ថានការណ៍នីមួយៗ ដែលកើតឡើង ពីព្រោះ បញ្ហាទាំងឡាយ ដែលក្រុមគ្រួសារបែបនោះកំពុងប្រឈមមុខគឺមាន លក្ខណៈប្លែកៗពីគ្នាដោយយោងតាមកាលៈទេសៈនៃស្ថានការណ៍នោះ ។

^(១៦) និក្ខមន់(សេរីកាព) ២២:២៧ ។

⁽១៧) យ៉ាក្ប ១:២៧ ។

គ្រួសារមួយអាចទទួលគូវការរងឈឺចាប់ ដោយសារមានប្រវត្តិនៃអំពើ ហឹង្សា និងការប្រើអំណាចវាយដំ បង្ខំធ្វើបាបរាងកាយ ចំណែកឯគ្រួសារ ដទៃ អាចត្រូវដោះស្រាយលើបញ្ហាភាពកំព្រានៅមេម៉ាយ ដោយសារ ប្តីរត់ចោលទៅរៀបការប្រពន្ឋថ្មី ឬ ដោយសារប្តីមានប្រពន្ឋច្រើន ។ គឺគ្មាន ដំណោះស្រាយណាដែលងាយស្រួលនោះឡើយ ។ ក្រុមជំនុំដំបូងត្រូវតែ ស្វែងរកគូវអ្វី ដែលជាសេចក្តីត្រូវការចំពោះបញ្ហាទាំងនោះ គឺដោយការ បង្កើតឲ្យមានទំនាក់ទំនងដ៏សុភាពរាបសា ដោយការសួរនូវសំណួរ និង បន្ទាប់មកគឺ ត្រៀមជាស្រេចនូវការផ្តល់ការគាំទ្រង៏សមរម្យមួយដើម្បីដោះ ស្រាយបញ្ហានោះ ។

ជីដូនជីតា ម្ដាយមីង ម្ដាយធំ ឪពុកមា និង ឪពុកធំ ដែលនៅជិត អាចជួយគាំទ្រដល់ក្មេងកំព្រាបានដែរ ។ ការនេះគួរជួយលើកទឹកចិត្តឲ្យធ្វើ ការគាំទ្រ ។ នៅក្នុងករណីខ្លះ ពួកគេគឺជាអ្នកផ្ដល់នូវការថែទាំយ៉ាងសំខាន់ សម្រាប់កុមារ ។ ឥទ្ធិពលពីការសេពគប់មិត្តភក្ដិ ក៏មានសារៈសំខាន់ សម្រាប់ការលូតលាស់ផ្នែករាងកាយ ផ្នែកមឝោសញ្ចេតនា និងផ្នែក វិញ្ញាណរបស់កូនក្មេងនោះឯងផងដែរ ។

ក្រុមជំនុំខ្មែរត្រូវតែព្រមទទួលស្គាល់ថា ចំនួននៃក្មេងកំព្រាហាក់បី ដូចជាកើនឡើងដោយព្រោះតែជម្លឺអេដស៍ និងក្រុមជំនុំត្រូវគិតពិចារណា ពីបញ្ហាក្មេងកំព្រានេះដោយយកចិត្តទុកដាក់ជាទីបំផុត ។ ក្រុមជំនុំមួយនៅ ឯតាខ្មៅ ដែលមានសមាជិកនៃក្រុមជំនុំចំនួន៨០ នាក់ បានទទួលខុសត្រូវ មើលថែទាំកុមារចំនួន១៧នាក់ ។ សមាជិកនៃក្រុមជំនុំខ្លះព្រមបើកទ្វារផ្ទះ របស់ខ្លួន ដើម្បីទទួលឲ្យកុមារកំព្រាឲ្យសំរាកនៅពេលយប់ ហើយបន្ទាប់ មក ប្រាក់តង្វាយដែលប្រមូលបាននៅថ្ងៃអាទិត្យ ត្រូវបែងចែកមួយផ្នែក ដើម្បីយកទៅទិញអាហារសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ដល់កុមារទាំងនោះ ។ ក្រុមជំនុំ គឺបានយកគំរូនៃការថែទាំស្ត្រីមេម៉ាយ និង ក្មេងកំព្រានៅក្នុងព្រះគម្ពីរមក អនុវត្តផ្ទាល់តែម្ដង ។

មិនគ្រាន់តែពិចារណាមើល ពីលទ្ធភាពក្នុងការជួយមើលថែទាំ កុមារកំព្រា នៅក្នុងសហគមន៍ប៉ុណ្ណោះទេ ក្រុមជំនុំត្រូវសម្លឹងរកមើលនូវ របៀប ដែលអាចការពារក្មេងៗនោះ កុំឲ្យកំព្រាឲ្យបានក្នុងជំហានដំបូង ។ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងករណីនេះអាចបណ្តាលមកពីឪពុកម្តាយស្ថាប់ ចោល ឬដោយសារការបោះបង់កូនចោល ប៉ុន្តែក៏មានក្មេងៗ ដែលអាច ទទួលបាន ការថែទាំមិនគ្រប់គ្រាន់ព្រោះហេតុផលផ្សេងៗទៀតផងដែរ ។ ដោយសារតែ ជីវិតអាពាហ៍ពិពាហ៍កំពុងតែស្ថិតក្នុងស្ថានភាពគ្រោះថ្នាក់ ក្រុមជំនុំត្រូវជួយគាំទ្រ និង ពង្រឹងលើផ្នែកជីវិតអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះ ។ ការងារនេះ អាចនឹងជួយឲ្យទំនាក់ទំនងក្នុងគ្រួសារបានប្រសើរឡើងវិញ ការពារគ្រួសារពីការបាក់បែកគ្នា ការពារអំពើហិង្សាលើស្គ្រីភេទ ការរត់ចោលប្រពន្ឋ និង ការលះលែងគ្នា ។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ នៅ ពេលដែលទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្ដាយ និង កួន មានភាពល្អក់កករនោះ ការគាំទ្រពីឪពុកម្ដាយ នៅក្នុងសហគមន៍មួយ ដែលប្រកបទៅដោយ សេចក្តីស្រឡាញ់នោះអាចជួយការពារកួន ពីការប្រើអំពើហិង្សា បន្តទៅ ជំនាន់ក្រោយទៀត ។ គឺអាចមានវិធីដទៃផ្សេងទៀត ដែលក្រុមជំនុំអាច ជួយថែរក្សាកុមារ រហូតដល់ឪពុកម្ដាយ ដែលកំពុងស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាព យ៉ាប់យឺននោះអាចស្ពារស្ថានការណ៍នោះឡើងវិញបាន ។

ក្រុមជំនុំនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា អាចផ្ដល់ជាគំរូដ៏ល្អមួយ ដែលប្លែក គ្នាស្រឡះពីសហគមន៍ ដែលនៅជុំវិញខ្លួនយើងនោះ គឺមានន័យថា គ្រួសារគ្រីស្ដបរិស័ទចេះចុះចូលគ្នា និង មើលថែទាំកូនរបស់ខ្លួនឲ្យបានល្អ និង ទុកចិត្តលើសេចក្ដីស្រឡាញ់របស់ព្រះជាម្ចាស់ដែលធ្វើឲ្យគ្រួសារនោះ ព្រមស្ម័គ្រចិត្តក្នុងការឈោងចាប់សហគមន៍ ដែលគ្មានសេចក្ដីស្រឡាញ់ ហើយព្រមទទួលយកគេមកធ្វើជាគ្រួសាររបស់ខ្លួនដែរ ។